

MINISTARSTVO ZDRAVLJA REPUBLIKE SRBIJE**Nemanjina 22-26****11000 Beograd****Att- *Dr Zlatibor Lončar, ministar***

Poštovani kolega Lončar,

Udruženje Ujedinjeni protiv kovida (u daljem tekstu: UPK) imalo je nameru da Vam se obrati zvaničnim pismom potpuno drugačije sadržine u odnosu na sadržinu ovog dopisa. Osnovna namera bila nam je da Vam se, nakon formalizovanja opštepoznate inicijative, predstavimo, te da predložimo budući model međusobnih odnosa. Ipak, pojedine aktivnosti nekih od direktora zdravstvenih ustanova primoravaju nas da Vam se obratimo dopisom nešto izmenjene sadržine.

Najpre koristimo priliku da Vas obavestimo da je pored epidemije koja je izazvana virusom Covid-19 u Republici Srbiji u toku još jedna epidemija. Govorimo o epidemiji kršenja prava lekara, urušavanja dostojanstva lekara i, posledično navedenom, epidemija dalje degradacije sistema javnog zdravlja. Drugopomenuta epidemija traje skoro tri decenije. Nastavi li se ovim tempom, plašimo se daljeg odliva lekara, te daljeg urušavanja sistema. Naš osnovni cilj je da Republika Srbija pobedi i u ovoj epidemiološkoj borbi, da se povrati dostojanstvo lekara, te da se time doprinese poboljšanju našeg zdravstvenog sistema.

Kao što ste već verovatno upoznati, potpisnici otvorenog pisma koji su se organizovali u UPK dogovorili su konkretne aktivnosti za sledeću subotu, 26. septembar 2020. godine. Verujte, dobijamo neprestane pozive od brojnih asocijacija i sindikata koji su zgroženi trenutnim postupcima pojedinih direktora zdravstvenih ustanova. Duboko smo uvereni da Vama lično velika većina ovakvih postupanja i nije poznata, a verujte, velika većina tih direktora koristi Vaše ime kako bi svoje postupke opravdavali.

Dodatno, napominjemo da bi se ogromno nezadovoljatvo moglo nekako sanirati samo za slučaj da odmah krenemo da rešavamo nagomilane probleme u sistemu javnog zdravlja.

U tom smislu, UPK postavlja sledeće zahteve od čijih (ne)ispunjenja zavise i naši dalji koraci:

1. Hitan sastanak između predstavnika Ministarstva zdravlja i predstavnika UPK. Na tom sastanku bi se ispregovario način daljih međusobnih odnosa, koji moraju biti u interesu

sistema javnog zdravlja i svih građana Republike Srbije. Ubeđeni smo da kao odgovoran čovek prihvatate činjenicu da se ogroman broj lekara okupio oko ove inicijative, da su to sve Vaše kolege, te da je od izuzetnog značaja da ih prihvatite kao relevantnog sagovornika.

2. Hitan javni apel ministra zdravlja upućen svim direktorima svih zdravstvenih ustanova da pod hitno prekinu sa kršenjem prava lekara. Posebno se to odnosi na eventualna smenjivanja lekara sa mesta načelnika po zdravstvenim ustanovama koje nemaju nikakvo profesionalno utemeljenje. Podsetimo se, i Vi ste sami u sredstvima javnog informisanja napominjali da nikakve odmazde prema potpisnicima našeg otvorenog pisma ne sme biti.

3. Obaveza svakog direktora u zdravstvenim ustanovama da u radnom odnosu i na odgovarajućim poslovima ostavi sve mlade lekare koji su zaposleni tokom vanrednog stanja. Te mlade kolege iznele su izuzetno veliki teret u prethodnom delu epidemije. Kada se pogledaju njihovi radni sati i rasporedi u crvenoj zoni, potpuno je jasno da su ove mlade kolege dale izuzetno veliki doprinos celokupnom stanovništvu tokom epidemije. Sada, nažalost, upravo ove kolege trpe različite vrste pritisaka od strane direktora zdravstvenih ustanova bilo da se radi o prekidu radnog odnosa, bilo da se radi o prisilnim, a potpuno nerazumnim premeštajima ovih mladih kolega. Opšte je poznato da je jedan od problema u sistemu javnog zdravlja manjak lekara. Ovakvim postupanjem, plašimo se, samo bi se pojačala intencija i kod mladih lekara da što pre pobjegnu iz Republike Srbije.

4. Hitna smena VD direktora Opšte bolnice Novi Pazar. Potpuno smo svesni činjenice da je ova pandemija globalni problem. Takođe, potpuno nam je jasno i da će ova pandemija biti izučavana u medicinskoj struci duži niz godina po njenom završetku. Na kraju, moraćemo, na našu veliku žalost da konstatujemo da je upravo ova ustanova, posmatrajući samo činjenice jedna od najlošijih u celom svetu. Takav rezultat može biti posledica nekih objektivnih okolnosti ili manjkavosti u organizaciji. Isto tako, moguće i da je kombinacija ove dve vrste uzroka doprinela činjenici da će se Opšta bolnica u Novom Pazaru pominjati kao jedna od najlošijih na globalnom nivou tokom trajanja ove pandemije. Postoji visok stepen sumnje da je trenutnom stanju u ovoj zdravstvenoj ustanovi najviše doprinela organizacija rada same bolnice. Ispitivanje te sumnje će u narednom periodu biti predmet različitih aktivnosti. Međutim, po principu objektivne odgovornosti, sve i da se ispostavi da nema njegove krivice, kolega Mahmutović jednostavno ne može da ostane na čelu Opšte bolnice Novi Pazar. Koleginalno smo i veoma začuđeni da kolega Mahmutović nema odgovarajući stepen ličnog i profesionalnog dostojanstva, te ne želi sam da podnese ostavku.

5. Hitna smena VD direktora KBC Zvezdara. Slobodni smo da kažemo da su trenutno jedni od najvećih problema zdravstvenog sistema u KBC Zvezdara. U ovoj zdravstvenoj ustanovi, koja je od vitalnog značaja za grad Beograd, zabeležen je neverovatno veliki broj datih otkaza od

strane lekara, koji odlaze jer ne žele da sarađuju sa kolegom koji je trenutno na čelu ove ustanove. Tokom trajanja epidemije bili smo svedoci činjenice da je javnost upoznata od strane nadležnih organa da je u borbi protiv virusa najznačajniji “respirator”. Takođe, javnosti je prezentovano, a ona je isto i prihvatila, da je od izuzetnog značaja za rad ovog aparata da zdravstvena ustanova ima dobrog specijalistu medicine iz oblasti anestezije. Način rada koji sprovodi trenutni VD direktor KBC Zvezdara doveo je do toga da ovu zdravstvenu ustanovu, u poslednje vreme napusti čak 5 (slovima: pet) anesteziologa. Interesantno, nijedan od ovih kolega nije napustio Republiku Srbiju, već se zaposlio ili u privatnoj praksi ili je zasnovao radni odnos u drugim zdravstvenim ustanovama. Dakle, ove kolege nisu napustile KBC Zvezdara zbog odlaska u inostranstvo i veće zarade, već isključivo zbog činjenice da ne mogu da sarađuju sa trenutnim direktorom. Takođe, analizom stanja i u drugim organizacionim delovima KBC Zvezdara dolazimo do zaključka da postoji još nekolicina odeljenja na kojima vladaju slični problemi, te da postoji velika opasnost da dođe i do izuzetno teške situacije u ovom kliničko bolničkom centru. Preciznije, ogromni problemi postoje na urologiji, ginekologiji i psihijatriji. Na nekim od ovih odeljenja čak ni dežurstva nisu organizovana u skladu sa Zakonom. Ceo problem leži u činjenici da ne postoji dovoljan broj specijalista, što je svakako posledica rada direktora ove ustanove. Isto tako, pre manje od 10 dana, taj isti direktor pokrenuo je jednu nesvakidašnju akciju. Naime, u vezi sa zahtevom broj 3. iz ovog dopisa, ovaj direktor je pokrenuo postupak prema gotovo 20 mladih kolega. U svakom od tih pojedinačnih slučajeva zahteva se rešenje u odnosu na mlade lekare koje je nepovoljno po njih. Ti pokušaji traju već skoro 10 dana, budući da bi gospodin direktor da ishoduje odgovarajuće izjave kako bi mogao lekare nezakonito da premešta na druge poslove, a da to prikaže kao njihovu spostvenu volju. Naravno, velika većina tih mladih kolega, uplašena je za svoje karijere, te se može dogoditi da neko pod prinudom i potpiše saglasnost za kakav nezakoniti premeštaj. U nekim situacijama sama premeštanja, zbog stanja na tim odeljenjima nemaju apsolutno nikakvo opravdanje u smislu potreba rada u samoj zdravstvenoj ustanovi. Na kraju, ovaj direktor je sklon posebnim vrstama zastrašivanja lekara, a postoji i nekolicina drugih povreda Zakona, koje sada ne bismo posebno navodili.

Svedoci smo činjenice da je čitavo osnivanje UPK imalo svoj uzrok u problema sa tzv. Kriznim štabom, čija se odgovornost zahteva. Ovo predstavlja jedno od izuzetno bitnih pitanja zbog nekoliko činjenica. Najpre imamo formalne probleme, budući da nije primenjen pozitivni propis, Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti koji propisuje nadležnosti nekih drugih organa za ova pitanja. Interesantno, Krizni štab se kao institucija uopšte i ne pominje u zakonskim propisima. Problemi sa tzv. Kriznim štabom su, ipak, pre svega zbog medicinskih pitanja. Na primer, jedan od članova Kriznog štaba je javno izjavio da prisustvo oko 20.000 navijača na jednoj fudbalskoj utakmici nije rizično po širenje epidemije. Samo nekoliko dana nakon toga, jedan drugi član Kriznog štaba je za drugu fudbalsku utakmicu izjavio da je

prisustvo nešto manje od 10.000 ljudi izuzetno visok epidemiološki rizik. Takođe, svedoci smo činjenice da su čak dva člana Kriznog štaba javno izjavila da oni i ne znaju brojeve zaraženih i umrlih. Dakle, lica koja treba da odrede epidemiološke mere, nemaju saznanja o podacima na osnovu kojih treba da odrede te mere. Gotovo neverovatno zvuči činjenica da su dva člana Kriznog štaba javno izjavila da je njihov cilj da, pazite sada, povrate poverenje građana u Krizni štab. Dakle, ova dva člana Kriznog štaba čine nespornim da su izgubili poverenje građana. Jedan od njih je to nebrojano puta izgovorio u sredstvima javnog informisanja. Podsetićemo, svaki lekar, pa i svaki član Kriznog štaba ima obavezu da na osnovu prigovora savesti ne preduzima pružanje lekarske pomoći, izuzev u hitnim slučajevima, ukoliko oceni da nije u stanju da je adekvatno pruži, uključujući tu i situaciju u kojoj lekar sumnja da pacijent nema poverenje u lekara. U toj situaciji, gubitka poverenja, posebno je opasna situacija da pacijent ne želi da postupa po savetima lekara, upravo zbog kompromitovanog poverenja. Epidemiološka borba, između ostalog, podrazumeva činjenicu da građani slušaju preporuke lekara koji su zaduženi za pružanje lekarske pomoći tokom epidemije. To je zapravo kod epidemije i najbitnije. Naša trenutna situacija je takva da javne apele daju lekari koji sami uporno tvrde da ne uživaju poverenje građana, koje tvrdnje su apsolutno tačne. U radu Kriznog štaba postoje i brojni drugi problemi, različite prirode, o kojima ćemo svakako posebno razgovarati.

Poštovani kolega Lončar, zahtevamo da navode iz ovog dopisa svi shvatimo kao izuzetno ozbiljne i veoma važne. Takođe, jako je bitno da prihvatimo da smo u ovoj borbi svi zajedno, te da je doprinos svih lekara, pa i onih mnogobrojnih koji su potpisnici inicijative UPK nemerljiv. Dalje, od izuzetnog je značaja da prihvatimo da nam je svima obaveza da tim lekarima pružimo maksimalnu podršku i da im omogućimo najbolje moguće uslove, kako bi što spremnije dočekali predstojeću jesen i, kako stvari stoje novi pik talasa epidemije. To podrazumeva kako pružanje lekarske pomoći obolelima od virusa Covid-19, tako i svim ostalim pacijentima kojima je ista neophodna.

Poziv na hitan sastanak nam možete uputiti preko e mail adrese ujedinjeni.protiv.kovida@gmail.com, ili putem broja telefona +381652102978. Očekujemo da sastanak bude održan tokom ove nedelje, te da u svim ostalim postupanjima radimo u skladu sa načelom vremenske ekonomičnosti.

Uvereni da ćemo zajedničkim radom dolaziti do najboljih mogućih rešenja, te da ćemo značajnije poboljšati naš zdravstveni sistem, primenom našeg slogana #svizajnogjedanzasve srdačno Vas pozdravljamo.

Beograd, 21. septembra 2020. godine

Izvršni odbor UPK